

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1653

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Sneck, Susanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Synnytyksen jälkeinen masennus : Masennuksesta kärsineiden äitien käsityksiä äitiydestä ja masennuksesta sosiaalisten representaatioiden näkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-04-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 127 s + 3 ls
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan masennuksesta kärsineiden äitien käsityksiä äitiydestä ja synnytyksen jälkeisestä masennuksesta sosiaalisten representaatioiden näkökulmasta, jonka mukaan ihmisten arkista ajattelua tutkitaan vuorovaikutuksessa syntyvinä todellisuuden tulkintoina. Tavoitteena on tutkia, muodostavatko haastatteluihin osallistuneiden naisten käsitykset äitiydestä, masennuksesta, masennukseen johtaneista syistä sekä tukimuodoista yhteisesti jaettuina käsityksiä ja mielikuvia, sosiaalisia representaatioita. Aineisto koostuu seitsemän synnytysmasennuksesta kärsineen äidin teemahaastatteluista, jotka on litteroitu ja analysoitu aineistolähtöisen analyysimenetelmän mukaisesti. Tuloksissa todetaan, että eriävistä kokemuksista huolimatta haastatelluilla on yhteisiä käsityksiä ja mielikuvia äitinä olemisesta ja lapsen syntymän jälkeisistä mielialahäiriöistä. Käsitykset äitiydestä jakaantuvat käsityksiin äitiyden utopiasta, utopiaa vastustavista mielikuvista sekä käsityksiin realistisesta äitiydestä. Masennus nähdään kahleen, muurin ja portin kaltaisina mielikuvina. Äitien masennuksen syyselitykset jakaantuvat niin ikään yksilöstä, yhteisöstä ja yhteiskunnasta johtuviin tekijöihin. Tärkeimmäksi tukimuodoksi aineistossa nousee internet, lähinnä synnytysmasennuksesta kärsivien äitien tukemiseksi muodostetut sähköpostilistat. Äidit ovat verkostoituneet sähköpostitse ja Äidit irti synnytysmasennuksesta Ry:n kautta. Kolmen aineistolähtöisen analyysivaiheen jälkeen aineistosta nousee teoria äitiysmasennuksista, jonka mukaan masentuneilla äideillä on usein epärealistiset odotukset äitiydestä ja luontainen taipumus perfektionismin tavoitteluun. Yhteiskunnan äitiyden ideologia, tuen ja tiedon puute, yksinäisyys ja ristiriitainen suhde omaan äitiin lisäävät masennukselle altistumista. Utopistisen äitiyden representaatiot tulevat ympäristöstä, median tarjoamina ja levittäminä, sekä ihmisten puheissa, kommentteissa ja käsityksissä. Ongelmallisen tilanteensa tiedostaneet äidit pyrkivät kapinoimaan äitiyden utopiaa vastaan. Masennusprosessin läpikäyminen - masennuksen kahleesta ja muurista kohti masennuksen porttia - vaatii resursseja niin äidiltä itseltään, äidin lähipiiriin kuuluvilta ihmisiltä kuin terveydenhuollon ammattilaisiltakin. Masennuksella on myös positiivisia seurauksia, mikäli äiti kykenee käsittelemään äitiyden ja masennuksen prosesseja. Tieteestä lähtöisin oleva terminologia nähdään suppeaksi ja harhaanjohtavaksi, ja synnytyksen jälkeisen masennuksen käsitteiksi ehdotetaan nimityksiä äitiysmasennus sekä äitiysahdistus. Keskeiset lähteet: Moscovici, S. (1981; 1984; 2000), Purkhardt, C. (1993), Littlewood, J. & McHugh, N.(1997), Tamminen, T. (1990), Strauss, A. ja Corbin, J. (1990).			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaaliset representaatiot äitiys synnytyksen jälkeinen masennus sähköposti			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			